

Bryssel 23.11.2017
COM(2017) 684 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE
IFRS-säätiön, EFRAG-ryhmän ja PIOB-valvontalautakunnan toiminnasta vuonna 2016

1. KERTOMUKSEN TARKOITUS JA LAAJUUS

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2014, jolla pidennetään tilinpäätösraportointiin ja tilintarkastukseen liittyvien yksittäisten toimien tukemiseksi toteutettavaa unionin ohjelmaa 1. päivästä tammikuuta 2014 31. päivään joulukuuta 2020 asti, tuli voimaan 9. huhtikuuta 2014 sen jälkeen, kun se oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä¹.

Asetuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaan komissio laatii vuodesta 2015 alkaen vuotuisen kertomuksen ohjelman tuensaajien toiminnasta. Tuensajia ovat kansainvälisten tilinpäätösstandardien säätiö (IFRS-säätiö), Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antava ryhmä (EFRAG) ja julkisen edun valvontalautakunta (PIOB). Kertomuksen soveltamisala määritellään tarkemmin asetuksen 9 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa.

Kertomus kattaa IFRS-säätiön, EFRAGin ja PIOBin toiminnan vuonna 2016. Siinä mainitaan myös sellaisia yksittäisiä tapahtumia vuodelta 2017, joita pidetään tarpeellisina tämän kertomuksen kannalta.

2. IFRS-SÄÄTIÖ

2.1. Yleiset periaatteet, joiden mukaan uusia standardeja on kehitetty

Yleiset periaatteet, joiden mukaan uusia standardeja on kehitetty, kuten avoimuus, täysimääräinen ja oikeudenmukainen kuuleminen sekä vastuuvollisuus, kuvattiin yksityiskohtaisesti komission aiemmassa vuotuisessa kertomuksessa IFRS-säätiön toiminnasta².

Sen jälkeen kun kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antava elin (IASB) oli julkaissut vaikutusten analysoinnista vastaavan neuvoa-antavan ryhmän (Effects Analysis Consultative Group) raportin³, annettuja suosituksia sovellettiin ensi kertaa vaikutusten analyysissä, joka julkaistiin tammikuussa 2016 yhdessä uuden standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset* kanssa.

Komissio aloitti vuonna 2016 IFRS-säätiön jäsenten kanssa keskustelun vaikutusten analysoinnista uusia IFRS-standardeja varten. Valvontaelin saattoi tämän keskustelun päätökseen helmikuussa 2017 sopimalla, että IASB tekee perusteellisia vaikutusten analyyskejä merkittäviä standardeja varten. Valvontaelin välitti tämän viestin edunvalvojille jotka pitivät sitä myönteisenä. Osapuolet olivat samaa mieltä siitä, että vaikutusten analysointi on tärkeää uusien IFRS-standardien tukemisen kannalta.

IASB antoi toukokuussa 2017 uuden standardin IFRS 17 *Vakuutusopimukset*, johon liittyi erillinen vaikutusten analysointi.

¹ EUVL L 105, 8.4.2014, s. 1.

² Ks. komission aiempi kertomus IFRS-säätiön, EFRAGin ja PIOBin toiminnasta vuonna 2015, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0559:FIN>

³ Ryhmä oli perustettu antamaan IASB:lle neuvoja parhaista käytänteistä uuden standardin todennäköisten vaikutusten analysoinnissa sekä lisäämään samalla luottamusta IASB:n prosesseihin ja tehostamaan niitä.

2.2. IASB:n tärkeimmät saavutukset vuonna 2016

Kaksi IASB:n aiemmin antamaa tärkeää standardia IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* hyväksyttiin EU:ssa vuonna 2016. IASB antoi tammikuussa 2016 uuden merkittävän standardin: IFRS 16 *Vuokrasopimukset*. Lisäksi IASB jatkoi monien muiden tärkeiden hankkeiden työstämistä. Näitä olivat erityisesti uusi vakuutus sopimuksia koskeva standardi IFRS 17, jolla korvataan nykyinen standardi IFRS 4, standardiin IFRS 4 tehtävät muutokset, joissa otetaan huomioon standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja vakuutus sopimuksia koskevan uuden standardin (IFRS 17) erilaiset voimaantulopäivät, tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskeva aloite sekä käsitteellinen viitekehys.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Vuosikymmenen jatkuneen vuokrasopimusten kirjanpidollista käsittelyä koskevan työn tuloksena IASB julkaisi standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset*. Standardilla IFRS 16 muutetaan merkittävästi vuokrasopimusten kirjanpidollista käsittelyä yrityksissä. Vastaisuudessa vuokralleottajien on merkittävä taseeseen kaikkia vuokrasopimuksia koskevat varat ja velat. Uudella standardilla pyritään aiempaa paremmin kuvaamaan liiketoimien todellisia seurauksia ja lisäämään kaivattua avoimuutta yritysten vuokrasopimuksia koskevista varoista ja veloista, jotta taseen ulkopuolisten leasingsopimusten rahoitus tulee näkyväksi. Standardin odotetaan parantavan vertailtavuutta vuokralle ottavien ja velkarahalla ostavien yritysten välillä.

Maaliskuussa 2017 antamassaan lausunnossa EFRAG suositti standardin IFRS 16 hyväksymistä EU:ssa niiden päätelmiensä perusteella, joiden mukaan uusi standardi täytti vaaditut laadulliset ominaisuudet ja oli Euroopan yleisen edun mukainen.

Muut tärkeät hankesaavutukset

IASB jatkoi vuonna 2016 tiivistä työskentelyä saadakseen valmiiksi vakuutus sopimuksia koskevan uuden standardin, joka julkaistiin 18. toukokuuta 2017. Lisäkeskustelujen aikana IASB on käynyt laajaa vuoropuhelua kaikkien intressitahojen kanssa. Hanke lisää kaivattua avoimuutta alalla tällä hetkellä noudatettavien tilinpäätöskäytäntöjen kirjoon. Uuden standardin odotetaan antavan aiempaa realistisemmän kuvan Euroopassa ja eri puolilla maailmaa toimivien vakuutusalan yritysten taloudellisesta tuloksesta ja lisäävän niiden vertailtavuutta. Hankkeen kiireellisyyttä korosti finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän (FSB) IASB:lle esittämä pyyntö saada vakuutus kuitteja koskeva standardi valmiiksi mahdollisimman nopeasti⁴.

Syyskuussa 2016 IASB julkaisi muutoksia nykyiseen vakuutus sopimuksia koskevaan standardiin IFRS 4. Tarkoituksena on puuttua standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* (voimaantulopäivä 1. tammikuuta 2018) ja uuden vakuutus sopimuksia koskevan standardin

⁴ <http://www.fsb.org/wp-content/uploads/September-Plenary-press-release.pdf>

(voimaantulopäivä 1. tammikuuta 2021) eri voimaantulopäivistä tilapäisesti aiheutuviin ongelmiin. Osa vakuutus sopimuksia tekevistä yrityksistä on ilmaissut huolensa siitä, että kaksi merkittävää kirjanpitu muutosta pannaan täytäntöön eri päivinä. Ne painottivat myös sitä, että kirjanpidon epävakaus voi lisääntyä tuloslaskelmassa, jos uudet rahoitusinstrumentteja koskevat vaatimukset tulevat voimaan ennen vakuutus sopimuksia koskevia uusia vaatimuksia. Myös EFRAG esitti nämä huolenaiheet muutosluonnoksesta standardiin IFRS 4 esittämissään huomautuksissa. Siksi IASB:n tätä aihepiiriä koskevissa ehdotuksissa pyrittiin vastaamaan näihin huolenaiheisiin ja saattamaan ne tasapainoon tilinpäätösten käyttäjien tarpeiden kanssa.

Lisäksi IASB on edistynyt merkittävästi tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevassa aloitteessaan. Aloitteeseen sisältyy valikoima hankkeita, joilla pyritään parantamaan tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja, tekemään niistä tehokkaampia ja näin yksinkertaisempia ja tiiviimpiä vaarantamatta ensisijaista tavoitetta, joka on taloudellisen todellisuuden luotettava kuvastaminen. IASB julkaisi tämän osalta maaliskuussa 2017 keskusteluasiakirjan tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevista periaatteista. Kyseinen asiakirja on keskeisessä asemassa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevassa aloitteessa.

IASB toteutti myös toimia sen varmistamiseksi, että IFRS-standardia sovelletaan globaalisti yhtenäisesti. Tässä yhteydessä IASB on perustanut työryhmiä (Transition Resource Groups – TRG), joiden on määrä helpottaa standardin IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* ja standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*⁵ täytäntöönpanoa. Myös vakuutus sopimuksia koskevan uuden standardin (IFRS 17) osalta suunnitellaan TRG-ryhmän perustamista. Sen tavoitteena on tarjota sidosryhmille julkinen foorumi standardin täytäntöönpanoa koskevista kysymyksistä keskustelemiseksi sekä tukea IASB:n hallintoneuvostoa sen määrittämisessä, edellyttääkö kysymysten tarkasteleminen lisätoimia⁶.

2.3. Tarkistetun käsitekehityksen kehittäminen

IASB jatkoi vuonna 2016 käsitteellisen viitekehityksen kehittämistä sen jälkeen, kun viitekehityksen ja kuulemisajanjakson muuttamista koskeva ehdotusluonnos oli julkaistu. IASB aikoo julkaista tarkistetun käsitekehityksen vuoden 2017 lopulla.

Käsitteellisessä viitekehityksessä kuvaillaan yleisen tilinpäätösraportoinnin käsitteitä. Luonnoksessa tarkastellaan muun muassa varovaisuutta, todenmukaista esittämistä ja yhteisön liiketoimintamallia⁷.

⁵ TRG-ryhmät ”Revenue Transition Resource Group” ja ”Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments”.

⁶ Mahdollisia toimia voisivat olla tukiaineiston (esimerkiksi webinaarit ja tapaustutkimukset) toimittaminen ja/tai asian antaminen hallintoneuvoston tai tulkintakomitean käsiteltäväksi.

⁷ Ks. näiden luonnoksessa esitettyjen käsitteiden kuvaus komission aiemmasta kertomuksesta IFRS-säätiön, EFRAGin ja IOB:n toiminnasta vuonna 2015.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0559:FIN>

Varovaisuus

IASB päätti toukokuussa 2016 alustavasti vahvistaa, että tarkistettuun käsitekehykseen olisi sisällyttävä viittaus varovaisuuteen, joka kuvataan varovaisuuden noudattamiseksi tehtäessä arvioita epävarmoissa olosuhteissa, kuten luonnoksessa ehdotetaan. Syyskuussa 2016 IASB päätti alustavasti, että tarkistetussa käsitekehysessä itsessään olisi tunnustettava, että joissain tapauksissa tuloja voi olla tarpeen kohdella eri tavoin kuin menoja ja varoja eri tavoin kuin vastuita.

Todenmukainen esittäminen

Toukokuussa 2016 IASB päätti alustavasti vahvistaa, että todenmukaisen esittämisen ja merkityksellisyyden käsitteet tunnustetaan edelleen käsitteellisessä viitekehysessä hyödyllisten taloudellisten tietojen perustavanlaatuisina laadullisina ominaisuuksina. Lisäksi IASB päätti alustavasti kuvata mittausepävarmuuden todenmukaiseen esittämiseen vaikuttavana tekijänä ja selventää (tarkistetun kehyksen päätelmien perusteella), että merkityksellisyyden lisääntyessä todenmukainen esittäminen saattaa kärsiä ja päinvastoin.

Liiketoimintamalli

IASB päätti joulukuussa 2016 alustavasti vahvistaa luonnoksessa ehdotetun liiketoimintaa koskevan lähestymistavan. Erityisesti tarkistetussa käsitekehysessä tarkastellaan sitä, miten yhteisön tapa harjoittaa liiketoimintaa voi vaikuttaa päätöksiin kirjanpitoyksiköstä ja mittauksesta sekä kuvan ja tietojen antamiseen. Liiketoimintaa ei kuitenkaan oteta käyttöön yleiskäsitteenä, joka vaikuttaa kaikkiin tilinpäätösraportoinnin aloihin.

3. EFRAG

3.1. Oikeaa ja riittävää kuvaa koskeva periaate ja EFRAG-arvioinnit yleistä etua koskevien uusien IFRS-standardien vaikutuksista

EFRAG osallistuu koko standardointiprosessiin kommentoimalla IASB:n ehdotuksia ja tekemällä alustuksia vauhdittaakseen Euroopassa vuoropuhelua tärkeistä tilinpäätöskysymyksistä. Kommentointi ja aktiivinen toiminta ovat olennaisia sen varmistamiseksi, että Euroopassa vallitsevat näkemykset tilinpäätösraportoinnin kehityksestä ilmaistaan asianmukaisesti ja selkeästi standardointiprosessissa, jotta lopulliset standardit olisivat eurooppalaiselta kannalta tarkoituksenmukaisia.

Vuonna 2014 toteutetun hallintouudistuksen jälkeen EFRAG on hyväksymisarvioinneissaan tarkastellut edelleen sitä, täyttävätkö IFRS-standardit kaikki IAS-asetuksen tekniset kriteerit, kuten ovatko ne oikeaa ja riittävää kuvaa koskevan periaatteen mukaisia. EFRAG on myös tehostanut sen arviointia, ovatko uudet tai ehdotetut tilinpäätösraportointivaatimukset yleisen edun mukaisia. Vuonna 2016 EFRAG on komission henkilöstön avustuksella kehittänyt edelleen vaikutusten analysointia koskevia menetelmiään. EFRAGin ensimmäinen täysimääräinen vaikutusten analysointi toteutettiin osana sen standardia IFRS 16

Vuokrasopimukset koskevaa hyväksymislausuntoa. Sitä hyödynnetään pilottitapauksena EFRAGin valmiuksien ja kokemuksen kehittämisessä edelleen tällä alalla.

Vuonna 2016 EFRAG keskittyi hyväksymislausuntoihin, jotka koskivat kahta merkittävää standardia: IFRS 16 *Vuokrasopimukset* ja muutokset standardiin IFRS 4: *standardin IFRS 9 (Rahoitusinstrumentit) soveltaminen standardin IFRS 4 (Vakuutusopimukset) kanssa*. EFRAG antoi molempien osalta lopullisen hyväksymislausuntonsa vuonna 2017.

Standardia IFRS 16 *Vuokrasopimukset* koskeva hyväksymislausunto perustui vankkaan vaikutusten analyysiin, joka kattoi komission hyväksymislausuntopyynnössään yksilöimät erityisaiheet. EFRAG arvioi, että standardilla IFRS 16 parannettaisiin tilinpäätösraportointia ja saataisiin aikaan hyväksyttävä tasapaino suuremman avoimuuden Euroopan taloudelle tuomien etujen sekä parempiin tietoihin perustuvan päätöksenteon ja tähän liittyvien kustannusten välillä. EFRAG ei odota, että standardilla IFRS 16 olisi olennaisia vaikutuksia rahoitusleasingsopimusten saatavuuteen yhteisöjen kannalta ja hinnoitteluun rahoituslähteenä. EFRAG arvioi, että standardilla IFRS 16 on todennäköisesti joitain kielteisiä vaikutuksia rahoitusleasingsalaan sellaisten vuokralleottajien kautta, jotka siirtyvät vaihtoehtoihin rahoitusmuotoihin, mutta niiden odotetaan jäävän vähäisiksi. EFRAG arvioi yleisesti, että standardilla IFRS 16 ei ole olennaisia kielteisiä tai kohtuuttomia vaikutuksia Euroopan pk-yrityssektoriin. Oman työnsä ja Euroopan keskuspankin toimittamien tietojen perusteella EFRAG arvioi, että standardi IFRS 16 ei todennäköisesti muodosta uhkaa Euroopan rahoitusvakaudelle. Lopuksi EFRAG katsoi, että unionin yhteisöt eivät joudu yleisesti epäsuotuisaan asemaan verrattuna kilpailijoihinsa, jotka soveltavat Yhdysvaltojen GAAP-normistoa. Tämän vuoksi EFRAG totesi, että standardin IFRS 16 hyväksyminen on Euroopan yleisen edun mukaista.

Lisäksi EFRAG antoi komissiolle hyväksymislausuntonsa vakuutusopimuksia koskevan standardin IFRS 4 muuttamisesta, jotta standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja uuden vakuutusopimuksia koskevan standardin eri voimaantulopäivistä tilapäisesti aiheutuviin ongelmiin voitaisiin puuttua. EFRAG totesi, että muutokset ovat yleisesti ottaen Euroopan yleisen edun mukaisia, mutta huomautti, että ne eivät koskeneet sellaisten monien vakuutustoimintaa harjoittavien yhteisöjen kustannuskysymyksiä, jotka eivät ole päävakuuttajia. EFRAG ei näin ollen voinut sulkea pois sitä, että muutosten yhteydessä voi syntyä kilpailuongelmia. Se ei kuitenkaan voinut todeta, olisivatko tällaiset ongelmat taloudelliselta kannalta merkittäviä.

Tilinpäätöskysymysten sääntelykomitean jäsenet antoivat 29. kesäkuuta 2017 myönteisen lausunnon standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset* antamista koskevasta komission asetuksesta. Sääntelykomitea antoi myönteisen lausunnon myös komission asetuksesta, jolla hyväksytään IASB:n muutokset standardiin IFRS 4 *Standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit soveltaminen standardin IFRS 4 Vakuutusopimukset kanssa*, sekä soveltamisalan EU:n laajuisesta laajentamisesta, jonka mukaan finanssiryhmittymien vakuutusalat voivat lykätä standardin IFRS 9 soveltamista 1. tammikuuta 2021 saakka. Tämä antaa vakuutusyhtiöille,

kuuluivatpa ne päävakuutusryhmittymään tai finanssiryhmittymään (*banque-assurance*-ryhmittymä), mahdollisuuden ottaa käyttöön standardi IFRS 9 samaan aikaan vakuutussopimuksia koskevan uuden standardin, IFRS 17:n kanssa. Kun vakuutusyhtiöitä kohdellaan tasavertaisesti niiden oikeudellisesta rakenteesta riippumatta, asetuksella varmistetaan, että vakuutuksenantajat kaikkialla Euroopassa ovat yhdenvertaisessa asemassa, ja vältetään kilpailun vääristyminen.

3.2. Tilinpäätösmallien ja taloudellisten mallien sekä niitä koskevien näkemysten moninaisuus Euroopan unionissa

EFRAG on ottanut käyttöön vakiomenettelyn, jolla annetaan kaikille eurooppalaisille intressitahoille tilaisuus esittää näkemyksiään EFRAGille ja varmistetaan, että tilinpäätösmallien ja taloudellisten mallien sekä niitä koskevien näkemysten moninaisuus otetaan huomioon ja uudet IFRS-standardit vastaavat unionin tarpeita⁸. Uudistuksen jälkeen EFRAGin hallintoneuvoston ja teknisen asiantuntijaryhmän kokousten avoimuuteen on kiinnitetty lisää huomiota⁹.

3.3. Hallinnonuudistuksen toteutus Maystadtin raportin suosituksen jälkeen

Lokakuun 31. päivänä 2014 toteutettu EFRAGin hallintouudistus lisäsi organisaation legitimiyyttä ja edustavuutta ja loi yhdenmukaisen menettelyn EU:n osallistumiselle standardisointiprosessiin. Euroopan parlamentin ja neuvoston annettua hyväksyntänsä komissio nimitti entisen Euroopan parlamentin jäsenen Jean-Paul Gauzès'n 1. heinäkuuta 2016 EFRAGin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi. Vuonna 2016 kaikki EFRAGin päätelmät annettiin yksimielisesti eikä äänestystä tarvittu. EFRAGin viestintästrategian täytäntöönpanon odotetaan – EFRAGin hallintoneuvoston puheenjohtajan johdolla perustetun ryhmän avulla – lisäävän EFRAGin näkyvyyttä ja uskottavuutta.

Koska EFRAGin hallintoneuvosto vaihtuu marraskuussa 2017, EFRAG pyrkii parhaillaan laajentamaan jäsenkuntaansa tilinpäätösraportoinnin alan eurooppalaisten ja kansallisten organisaatioiden parissa. Lisäksi EFRAGin hallintoneuvoston edustavuuden lisäämiseksi EFRAGin yleiskokous päätti 12. huhtikuuta 2017 pitämässään kokouksessa tiukentaa EFRAGin sisäisiä sääntöjä siten, että enintään kolmen EFRAGin hallintoneuvoston jäsenen kansallisuus voi olla sama.

Komissio esitti 13. huhtikuuta 2016 neuvostolle ja parlamentille ehdotuksen EFRAGin rahoituksen jatkamisesta kaudella 2017–2020¹⁰. Onnistuneiden neuvottelujen jälkeen EFRAGin rahoituksen jatkaminen hyväksyttiin lopulta 17. toukokuuta 2017¹¹.

⁸ Ks. komission aiempi kertomus IFRS-säätiön, EFRAGin ja PIOBin toiminnasta vuonna 2015
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0559:FIN>

⁹ EFRAGin hallintoneuvoston ja teknisen asiantuntijaryhmän kokoukset ovat julkisia. Kokousten yhteenvedot sekä tausta-asiakirjat julkaistaan EFRAGin verkkosivustolla.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/FI/1-2016-202-FI-F1-1.PDF>

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R0827&from=FI>

4. PIOB – RAHOITUKSEN MONIPUOLISTAMINEN VUONNA 2016

PIOBin päätehtävänä on valvoa kansainvälistä tilintarkastajaliittoa (The International Federation of Accountants, IFAC), joka vastaa kansainvälisten standardien sekä tilintarkastajien eettisten sääntöjen laatimisesta ja hyväksynnästä. Erityisen merkittäviä ovat kansainväliset tilintarkastusstandardit (International Standards on Auditing, ISA), jotka komissio voi hyväksyä sovellettavaksi kaikkialla EU:ssa. PIOBin perimmäinen tavoite on varmistaa, että standardit laaditaan yleisen edun mukaisesti.

Tämän olennaisen, yleisen edun mukaisen tehtävän asianmukainen toteutus edellyttää, että PIOBia on rahoitettava siten, että sen tosiasiallinen ja koettu riippumattomuus säilyvät. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi vakaiden rahoituslähteiden asianmukainen monipuolistaminen auttaisi sekä varmistamaan jatkuvuuden että takaamaan riippumattomuuden. Rahoituksen monipuolistamisen merkitys tunnustettiin jo IFACin uudistamisen yhteydessä vuonna 2003. Kyseinen uudistaminen oli nykyisen kansainvälisen standardointijärjestelmän, myös PIOBin, lähtökohta.

PIOBin rahoituksesta vastasi sen perustamisesta (vuonna 2005) aina vuoteen 2010, jolloin päätöksellä 716/2009/EY perustettu yhteisön rahoitusohjelma otettiin käyttöön, yksinomaan IFAC, lukuun ottamatta joitakin luontoissuorituksia Espanjalta (PIOB toimii Madridissa).

IFACin kunakin vuonna käyttöön asettamat varat muodostavat IFACin takaaman enimmäisrahoitusosuuden, joka asetetaan PIOBin saataville ilman, että IFAC puuttuu asiaan muutoin. Muilta rahoittajilta kuin IFACilta saadut rahoitusosuudet korvaavat osan IFACin rahoituksesta ja siten pienentävät sitä kyseisenä vuonna. Ihannetapauksessa IFACin rahoitusosuus PIOBin vuotuisista kokonaismenoista olisi alle 50 prosenttia.

EU:n vuosina 2010–2016 antama rahoitusosuus on kannustanut myös muita potentiaalisia rahoittajia osallistumaan PIOBin rahoittamiseen. PIOBin tulot vuonna 2016 olivat 1 563 565 euroa (ks. vuoden 2016 tilinpäätöksen sivu 1). IFACin osuus siitä oli 914 758 euroa eli 58,50 prosenttia kokonaismäärästä.

Euroopan komissio osallistui rahoitukseen 318 000 euron osuudella (312 000 euroa vuonna 2015), joka on 20,34 prosenttia kokonaismäärästä. ADAA:n (Abu Dhabi Accountability Authority) osuus oli sama kuin vuonna 2015 eli 120 000 euroa, joka on 7,67 prosenttia kokonaismäärästä. Myös IOSCON osuus oli sama kuin vuonna 2015 eli 100 000 euroa, joka on 6,40 prosenttia kokonaismäärästä. Kansainvälisen järjestelypankin osuus oli edelleen 23 000 euroa, joka on 1,48 prosenttia kokonaismäärästä. Kuten vuonna 2015, Financial Reporting Council (Yhdistynyt kuningaskunta) osallistui 40 000 euron osuudella, joka on 2,56 prosenttia kokonaismäärästä. Lisäksi CFA Institute (Yhdysvallat) osallistui ensimmäistä kertaa 45 000 euron osuudella, joka on 2,88 prosenttia kokonaismäärästä. Jäljelle jäävä 2 807 euron summa rahoitettiin korkotuloilla.

IFACin osuus (58,50 prosenttia) PIOBin kokonaisrahoituksesta vuonna 2016 on hieman vuoden 2015 osuutta (60,67 prosenttia) pienempi ja hyvin samansuuruinen kuin vuonna 2014 (58,19 prosenttia). Edistys on siten oikeansuuntaista.

Asetuksen 9 artiklan 5 kohdassa säädetään, että jos IFACin rahoituksen osuus on tiettyä vuonna yli kaksi kolmasosaa PIOBin vuotuisesta kokonaisrahoituksesta, komissio ehdottaa vuosittaisen rahoitusosuutensa rajoittamista kyseisenä vuonna enintään 300 000 euroon. Koska tilanne ei ollut tämä vuonna 2016 (kuten ei myöskään vuosina 2014 ja 2015) ja koska asetuksessa IFACin rahoitukselle säädetty kriittinen kynnyksarvo (66,66 prosenttia) ei ylittynyt, komission ei ole tarpeen tarkistaa PIOBille vuonna 2016 antamaansa rahoitusosuutta.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

IFRS-säätiö

IASB antoi tammikuussa 2016 uuden merkittävän standardin eli standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset* vuosikymmenen jatkuneen vuokrasopimusten kirjanpidollista käsittelyä koskevan työn tuloksena. Syyskuussa 2016 se julkaisi muutokset standardiin IFRS 4 *Vakuutusopimukset*. Lisäksi IASB työsti edelleen monia muita tärkeitä hankkeita, erityisesti vakuutusopimuksia koskevaa uutta standardia (IFRS 17, joka valmistui toukokuussa 2017) ja tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevaa hanketta sekä käsitteellistä viitekehystä.

IFRS-standardeihin liittyviä kysymyksiä ja vastauksia:

- Otetaanko IFRS-standardeissa asianmukaisesti huomioon erilaiset liiketoimintamallit? Standardissa IFRS 9, joka hyväksyttiin EU:ssa marraskuussa 2016, tunnustetaan nimenomaisesti liiketoimintamallien merkitys rahoitusinstrumenttien arvostamisen määrittämisessä. Komissio aikoo seurata tiiviisti standardin IFRS 9¹² vaikutuksia varmistaakseen, että kyseinen standardi on EU:n pitkän aikavälin investointistrategian mukainen¹³. Tässä yhteydessä komissio esitti toukokuussa 2017 EFRAGille pyynnön teknisestä lausunnosta, jossa tarkastellaan oman pääoman ehtoisten välineiden käsittelyä kirjanpidossa standardin IFRS 9 mukaisesti pitkän aikavälin investointien näkökulmasta. Ensimmäisessä vaiheessa komissio pyysi EFRAGia selvittämään joitakin alaa koskevia tosiseikkoja vuoden 2017 loppuun mennessä, jotta voidaan arvioida standardin IFRS 9 vaikutuksia pitkän aikavälin investointeihin. Toisessa vaiheessa komissio pyysi EFRAGia määrittämään vuoden 2018 puoliväliin mennessä, voidaanko standardia IFRS 9 parantaa, kun on kyse oman pääoman ehtoisten välineiden käsittelystä kirjanpidossa pitkäaikaisina investointeina, ja jos voidaan, miten. Lisäksi standardin

¹² Ks. komission vastaus Euroopan parlamentin standardia IFRS 9 koskevaan päätöslauselmaan [http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2016/2898\(RSP\)#tab-0](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2016/2898(RSP)#tab-0)

¹³ Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja, joka liittyy pääomamarkkinaunionia koskevan toimintasuunnitelman väliarvioinnista annettuun tiedonantoon https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/staff-working-document-cmu-mid-term-review-june2017_en.pdf

IFRS 4 muutoksilla otetaan huomioon standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja vakuutus sopimuksia koskevan uuden standardin (IFRS 17) erilaiset voimaantulopäivät, mikä on vakuutusalan kannalta erittäin tärkeää. Lopuksi käsitteellisessä viitekehyksessä annetaan liiketoimintamalleille aiempaa enemmän painoarvoa.

- Näkyvätkö IFRS-standardeissa liiketoimien todelliset seuraukset? Standardilla IFRS 16 pyritään aiempaa paremmin kuvaamaan liiketoimien todellisia seurauksia ja lisäämään tarpeellista avoimuutta yritysten vuokrasopimuksia koskevista varoista ja veloista. Standardin IFRS 17 *Vakuutus sopimukset* odotetaan myös antavan realistisen kuvan eri alueilla sijaitsevien vakuutusalan toimijoiden taloudellisesta tuloksesta ja parantavan niiden vertailtavuutta. EFRAG tarkastelee asiaa yksityiskohtaisesti uutta standardia koskevaan hyväksymislausuntoon liittyvien töiden yhteydessä.
- Onko IFRS-standardeissa vältetty tarpeetonta monimutkaisuutta? Standardi IFRS 9 on monimutkainen standardi, mutta se on kuitenkin yksinkertaistanut rahoitusinstrumenttien käsittelyä tilinpäätöksissä. EFRAG katsoo hyväksymislausunnossaan, että IFRS 9 ei sisällä monimutkaisia osia, jotka heikentäisivät sen ymmärrettävyyttä. Lisäksi tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevan aloitteen odotetaan edistävän yksinkertaisemman ja tiiviimmän tilinpäätösraportoinnin tavoitetta.
- Onko IFRS-standardeissa vältetty keinotekoisia lyhyen aikavälin ja vaihtelevia painotuksia? Standardin IFRS 17 *Vakuutus sopimukset* osalta komissio tarkastelee tätä kysymystä EFRAGin tuella hyväksymisprosessin aikana sen jälkeen, kun IASB on julkaissut standardin.

Komissio toistaa tukevansa varovaisuuden käsitteen palauttamista käsitekehykseen ja seuraa tiiviisti hankkeen loppuvaihetta.

Komissio pitää myönteisenä vaikutusten analyysiä, joka on liitetty kahteen uuteen merkittävään standardiin IFRS 16 ja IFRS 17, ja pyytää IASB:tä jatkamaan vaikutusten analysointia uusien tai muutettujen standardien osalta.

EFRAG

Hallintouudistuksen ja hallintoneuvoston puheenjohtajan nimittämisen jälkeen EFRAG on lujittanut kannanottojensa legitimiyyttä ja edistänyt merkittävästi yhdellä äänellä puhuvan Euroopan tavoitteen toteutumista.

EFRAG keskittyi edelleen hyväksymisarvioinneissaan siihen, täyttävätkö IFRS-standardit kaikki IAS-asetuksen tekniset kriteerit. Lisäksi EFRAG tehosti sen arviointia, ovatko uudet tai ehdotetut tilinpäätösraportointivaatimukset Euroopan yleisen edun mukaisia.

Komissio on tyytyväinen kattavaan vaikutusten analysointiin, joka tuki EFRAGin standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset* hyväksymisarviointia, ja kehottaa EFRAGia kehittämään edelleen valmiuksiaan tällä alalla.

Kattavan vakiomenettelynsä ansiosta EFRAG kykeni laatimaan asianmukaisen arvioinnin siitä, vastasivatko uudet tai muutetut IFRS-standardiluonnokset unionin tarpeita ottaen

samalla huomioon tilinpäätösmallien ja taloudellisten mallien sekä niitä koskevien näkemysten moninaisuuden EU:ssa.

PIOB

PIOBin osalta rahoituslähteitä on monipuolistettu edelleen, sillä CFA Institute on lisätty rahoittajaksi. IFACin osuus PIOBin rahoituksesta vuonna 2016 oli 58,50 prosenttia (ks. vuoden 2016 tilinpäätöksen sivu 1). Tämä on vähemmän kuin vuonna 2015 (60,67 prosenttia) ja jää reilusti alle asetuksessa säädetyn kynnysarvon (kaksi kolmasosaa rahoituksesta).

Tulevina vuosina komissio seuraa edelleen rahoituksen kehittymistä ja tekee yhteistyötä muiden mahdollisten rahoittajien ja erityisesti seurantaryhmän muiden jäsenten kanssa. Tavoitteena on varmistaa, että PIOBilla on käytettävissään selkeä, vakaa, monipuolinen ja riittävä rahoitusjärjestelmä, jotta se voi hoitaa yleisen edun mukaisen tehtävänsä riippumattomasti, kestävästi ja tehokkaasti.